

A görög nyelv története heti 2 óra

Az előadás célja az, hogy -- elsősorban a „Bevezetés az indoeurópai nyelvtudományba” c. előadáson, valamint az auktorórákon szerzett ismeretekre támaszkodva -- megismertesse a hallgatókat a görög nyelv történetének legfontosabb elemeivel az alapnyelvi nyelvjárási elkülönülésektől kezdődően kitekintve egészen az újjörög népnyelv kialakulásáig.

1. A görög nyelv a prehistorikus korban. Kapcsolatai a többi indoeurópai dialektussal; a Balkán és Kisázsia nyelveivel.
2. Az égeikum írásos emlékei a Kr. e. II. évezredből.
A mykénéi kor nyelvemlékeinek tartalmi és nyelvi sajátosságai.
3. A görög nyelvi rendszer fontosabb változásai a homérosi kor előtt.
4. A kyprosi szótagírás és dialektus. Az arkadiai nyelvjárás.
5. Az alphabetikus írás. A különféle görög ábécék és egymáshoz való viszonyuk.
6. Az attikai és az ión nyelvjárás feliratos emlékei, fonológiai és morfológiai jellemzői.
7. A tág értelemben vett dór nyelvjárások (észak-nyugati, sarónisi, nyugat-argolisi, szigeti dór, krétai, lakedaimóni, achaiai, élisi).
8. A tág értelemben vett aiol nyelvjárások (boiótiai, thessaliai, lesbosi).
9. A pamphyliai nyelvjárás. A görög nyelvjárások egymáshoz való viszonya.
10. A homéroszi nyelv; időbeli és nyelvjárási rétegek, a költői nyelv.
11. Hésiodos. Az ión próza. Az elégia az epigramma és az iambos nyelve.
12. A lírikusok nyelve. A kardal.
13. Az ókomédia és a tragédia nyelve. Az attikai próza.
14. Nyelvi változások és érintkezések a hellénisztikus korban.
A koiné.
15. Kitekintés a római és a bizánci korra, valamint az újjörög nyelvre.

Irodalom:

L. R. Palmer: The Greek Language. London 1980.

H. Rix: Historische Grammatik des Griechischen. Darmstadt 1992.

Harmatta János: Pelasgok, görögök, hettiták. AntTan 12/1 (1965) 77--81.

Harmatta János: Ahhiyawa és az achájok. AT 14 (1967) 17--24.

Harmatta János: Görög nevek a hettita forrásokban. AT 15 (1968) 181--189.

Mohay András: görög. In: Fodor István, szerk., A világ nyelvei. Budapest 1999. 456--471.

Moravcsik Gyula: Bevezetés a bizantinológiába. Budapest 1966. 51--80.